

Datum
2015-05-28Dnr/Beteckning
TSV 2015-706Ert datum
2015-02-24Er beteckning
S2014/4293/FSTRegeringskansliet
Socialdepartementet
103 33 Stockholm

Departementspromemoria – Ett reformerat bilstöd

Sammanfattning

Transportstyrelsen instämmer i huvudsak i förslaget men har synpunkter på de delar som rör ett bättre bilval med färre eftermonteringar samt uppdraget till ansvarig transportmyndighet. Myndigheten har också synpunkter på förslaget till ikraftträdande och anser att det föreslagna datumet för ikraftträdande bör flyttas fram.

Transportstyrelsen saknar förslag om vilken myndighet som föreslås bli ansvarig transportmyndighet på området. Ett sådant förslag hade kunnat bidra till en snabbare process för att nå ett mer rationellt system för bilstödet. Transportstyrelsen anser att Trafikverket bör utses som ansvarig transportmyndighet enligt de föreslagna bestämmelserna i förordningen (2010:1745) om bilstöd till personer med funktionshinder.

Transportstyrelsens synpunkter

Avsnitt 9.4 Ett bättre bilval och färre eftermonteringar

Transportstyrelsen menar att det är av central vikt att den framtida bilstödsprocessen följer en logisk och transparent ordning där den försäkrade får det stegvisa stöd som behövs för att på det sättet kunna göra rätt bilval. Detta ställer tydligare krav på en utvecklad och väl fungerande samordning mellan Försäkringskassan och den transportmyndighet som kommer att utses.

Ett tydliggörande av en sådan samverkan skulle bidra till att säkerställa den försäkrades stöd för ett lämpligt bilval. I förslaget saknas diskussion om behovet av en sådan dialog och därmed också förslag på ramar för att för

berörda myndigheter i en sådan rådgivningsprocess. Liknande synpunkter fördes även fram i delrapport I av det gemensamma regeringsuppdraget *Uppdrag angående kriterier avseende fordons egenskaper m.m. gällande bilstöd* (TRV 2014/3687, TSV 2014-256) som Trafikverket och Transportstyrelsen genomförde och avrapporterade under 2014.

Avsnitt 9.7 Ett uppdrag till ansvarig transportmyndighet när det gäller bilstöd

Transportstyrelsen ser positivt på förslaget att en funktionskontroll som huvudregel ska genomföras. Det torde leda till bättre kvalitet och ökad trafiksäkerhet. Transportstyrelsen ser det även som positivt om funktionskontrollen utförs av en utpekad transportmyndighet, om kompetens för detta saknas på Försäkringskassan. Det är dock en brist i promemorian att något förslag på transportmyndighet inte presenteras eftersom detta försvårar bedömningen av konsekvenserna av förslaget på lydelse av 4 a–e §§ förordningen (2010:1745) om bilstöd till personer med funktionshinder .

Idag ska Trafikverket, eller annan myndighet med motsvarande kompetens, höras enligt 4 § förordningen (2010:1745) om bilstöd till personer med funktionshinder vid bedömning av behovet av anpassning, om det inte är uppenbart obehövligt. Trafikverkets bilstödsverksamhet omfattar idag stöd till den enskilde och Försäkringskassan samt enstaka funktionskontroller. I ovan nämnda regeringsuppdrag (TRV 2014/3687, TSV 2014-256) utreddes konsekvenserna av en eventuell flytt av Trafikverkets bilstödsverksamhet till Transportstyrelsen. I utredningen pekades på flera risker, till men för både den enskilde och samhället, om den verksamhet som redan idag ligger på Trafikverket flyttades till Transportstyrelsen. Utredningen pekade bland annat på att Transportstyrelsen inte har samma regionala utspridning och att detta kunde leda till risk för ökade kostnader och sämre service.

Utredningen pekade även på risk för jäv med situationer där Transportstyrelsen skulle få såväl en rådgivande som en myndighetsutövande funktion där exempelvis en medarbetare i ett inledande skede ger råd om en viss anpassning för att i ett senare skede hantera ett överklagningsärende som ett resultat av att bilprovningföretaget underkänt samma anpassning.

Transportstyrelsen konstaterar vidare att det inte finns något förslag på ändring av 4 § förordningen (2010:1745) om bilstöd till personer med funktionshinder. Om 4 § ska lämnas oförändrad framstår det som lämpligt att samma myndighet, d.v.s. Trafikverket, också tar fram underlaget för regeringens beslut om tilläggsbidrag, utför funktionskontroller och tillhandahåller underlag och stöd för tillämpningen av 52 kap. socialförsäkringsbalken.

Transportstyrelsen tillstyrker vidare förslaget om att den ansvariga transportmyndigheten ska ta fram fasta schablonbelopp för originalmonterad utrustning som det kan lämnas tilläggsbidrag för. Det bör dock påpekas att fordonsmarknaden och den utrustning som erbjuds är stadd i kontinuerlig förändring. Det råder mycket stora skillnader i kostnader och förmodligen även i kvalitet för samma typ av utrustning men från olika tillverkare. Detta faktum påverkar i sin tur hur ett rimligt schablonbelopp kan räknas fram och vilken eventuell felmarginal som kan tolereras.

Avslutningsvis görs under detta avsnitt i promemorian bedömningen att transportmyndigheten i ett särskilt regeringsuppdrag ska ta fram kriterier för hur ett fordon ska vara utrustat när den försäkrade har behov av en särskilt rymlig bil till följd av att förflyttningshjälpmedel används. Uppdraget att utarbeta fordonskriterier ingick till viss del i det tidigare regeringsuppdraget (TRV 2014/3687, TSV 2014-256) men då generellt och inte med begränsning till kriterier för en särskilt rymlig bil. Det är Transportstyrelsens uppfattning att bilagan (*Vägledning i ärenden om anpassningsbidrag inom ramen för gällande Bilstöd*) till utredningen kan tjäna som grund för att utveckla sådana (mått) kriterier. Det bör dock framhållas att kriterierna måste kunna leda till rätt bilval för den enskilde utifrån personens individuella förutsättningar i enlighet med övriga villkor för bilstödet. Det handlar exempelvis om att de kriterier som tas fram utformas på ett sådant att de kan användas även för funktionsnedsättningar som förändras över tid, då förändrade behov även styr vilket förflyttningshjälpmedel som kan användas.

Avsnitt 9.12 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

Transportstyrelsen bedömer att det föreslagna datumet för ikraftträdande ligger väl nära i tid även om ansvaret, som Transportstyrelsen förordar, kommer att stanna kvar hos Trafikverket. För det fall regeringen utser Transportstyrelsen som ansvarig transportmyndighet kan det föreslagna datumet inte anses vara rimligt. Att flytta, och i enlighet med förslaget bygga upp och utveckla den föreslagna verksamheten förutsätter möjlighet till längre framförhållning. I annat fall kommer samhällets service till de bilstödberättigade att kraftigt försämrats under en orimligt lång tid då det inte ryms inom myndighetens nuvarande resurser.

Detta ärende har beslutats av generaldirektör Maria Ågren. I den slutliga handläggningen av ärendet deltog avdelningsdirektör Birgitta Hermansson, handläggaren Yvonne Wärnfeldt och verksjuristen Björn Arrias, den senare föredragande.

Maria Ågren